

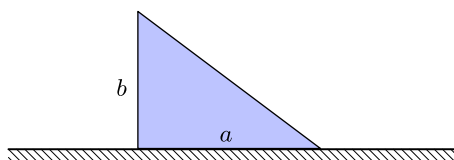
Kunfalvi Rezső Olimpiai Válogatóverseny

1. elméleti forduló, 2024. február 26. 15:00-18:00

Figyelem! A versenyen nem-grafikus számológépen, író- és rajzeszközökön kívül semmilyen más segédeszköz (pl. könyv, füzet, táblázatok, internet) **nem** használható. A feladatok megoldását kézírással papírra kell elkészíteni, minden feladat megoldása új oldalon kezdődjön. Az első oldalon szerepeljen a versenyző neve, évfolyama, felkészítő tanárainak és iskolájának neve. Törekedni kell a jól áttekinthető külalakra, az olvasható kézíráásra, a megoldások fizikai alapjainak ismertetésére, valamint a magyaras, világos és tömör fogalmazásra.

Minden feladat azonos pontszámot ér. A verseny időtartama 3 óra. A megoldásokat egyetlen pdf-dokumentumban a verseny napján (2024. február 26.) 18:00-ig kell elküldeni az iphoteamhun@gmail.com címre. A későn érkezett dolgozatokat nem tudjuk elfogadni. A pdf-dokumentum készülhet például mobiltelefonos alkalmazással vagy szkennelssel.

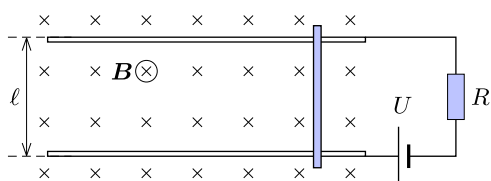
F1. Vízszintes síkon egy derékszögű háromszög alakú ék van rögzítve az *ábrán* látható módon. A háromszög befogóinak hossza $a = 40$ cm, $b = 30$ cm. A vízszintes síkról, az éktől balra egy apró szöcske szeretne elrugaszkodni úgy, az ék fölött átugorva annak jobb oldalán érkezen vissza a síkra. A közegellenállás elhanyagolható, számoljunk $g = 9,8$ m/s² értékkel.

a) Mekkora az a legkisebb sebesség, amivel ez megtehető, ha a szöcske az elrugaszkodás pontját szabadon választhatja?

b) Az éktől milyen távolságra kell ehhez elrugaszkodnia?

F2. Az *ábrán* látható m tömegű vezető rúd sűrűség nélkül csúszhat az ℓ nyomtávú, vízszintes síkú sín páron. A rendszert a keretre merőleges homogén B mágneses térbe helyeztük. A sínek közé U feszültségű ideális feszültségforrást és egy R ellenállást kapcsolunk, a rendszer többi elemének ellenállása elhanyagolható.

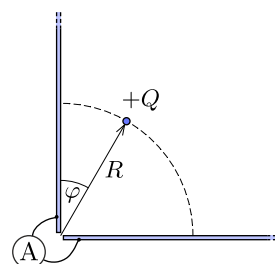
a) Határozzuk meg a csúszó rúd sebességének időfüggését, ha azt nyugalomból indítjuk!

b) Határozzuk meg a nyugalomból indított rúd sebességének időfüggését, ha az R ellenállást L induktivitású tekercsre cseréljük! Tegyük fel, hogy kezdetben nem folyik áram a rendszerben.

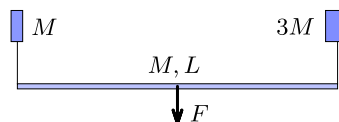
F3. Két egyforma, nagy kiterjedésű, téglalap alakú fémlemezt közel helyeztünk egymáshoz úgy, hogy egymással derékszöget zárjanak be (lásd az *ábrát*). A két fémlemez által formált saroktól R távolságra egy Q ponttöltést helyezünk el, a lemezeket pedig egy ampermérővel kötjük össze.

a) Adjuk meg a ponttöltésre ható erő nagyságát és irányát, ha az *ábrán* látható φ szög értéke 45° .

b) A ponttöltést állandó nagyságú v sebességgel mozgatjuk a szaggatott görbével jelzett R sugarú kör mentén. Határozzuk meg az ampermérő által mutatott értéket φ függvényében!

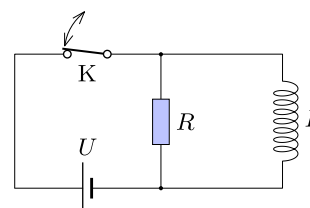
F4. Vízszintes, sima asztalon egy vékony, homogén, M tömegű, L hosszúságú rúd fekszik. A rúd két végéhez egy-egy fonállal egy M és egy $3M$ tömegű kis méretű testet rögzítettünk az *ábrán* látható módon. A rúd tehetetlenségi nyomatéka a középpontjára vonatkoztatva $mL^2/12$.

a) Egyszer csak a rúd közepét, a rúd hosszára merőlegesen F erővel húzni kezdjük. Mekkora a rúd közepének kezdeti gyorsulása?

b) A rúd középpontjától mekkora távolságban kezdjük el húzni a rudat a rúdra merőleges F erővel, hogy az M tömegű testhez kötött fonál ne feszüljön meg az indítást követő pillanatban?

F5. Egy ideális, U feszültségű telepből, egy szintén ideális, L induktivitású tekercsből, egy R ellenállásból és a K kapcsolóból az *ábrán* látható áramkört állítottuk össze. Kezdetben a kapcsoló hosszú ideje nyitva van, majd egyszer csak periodikusan kapcsolgatni kezdjük: τ ideig zárjuk, ezután 2τ ideig nyitva tartjuk, majd τ ideig újra zárjuk és így tovább. Ismert, hogy $\tau \ll L/R$.

Hosszú idő elteltével mekkora lesz az R ellenállás által leadott teljesítmény időátlagos értéke?